PZSP2 - Robot

Autorzy:

- Wojciech Sekuła
- Kacper Tomczykowski
- Bartosz Pawlak

Table of Contents

- Wprowadzenie
- Cel projektu
- Wstępna wizja projektu
- Komponenty projektu
 - HM-10
 - * Opis
 - * Połączenie i Komunikacja
 - * Zasilanie i pobór prądu
 - * Protokół Komunikacyjny
 - LD19 LiDAR
 - * Opis
 - * Polaczenie i komunikacja
 - * Zasilanie i pobór prądu
 - STM32 Nucleo-L476RG
 - * Opis
 - * Polaczenie i komunikacja
 - Pozostałe
- RIOT OS
 - Opis
 - Pobieranie i Uruchomienie
 - Korzystanie
- Organizacja pracy zespołowej (role w projekcie, narzędzia)
- Analiza wymagań
- Architektura rozwiązania
 - Zastosowane szablony architektoniczne
 - Diagram Komponentow
- Projekt i implementacja
- Warstwa prezentacji / interfejs użytkownika
- Wirtualizacja/konteneryzacja
- Bezpieczeństwo
- Podręcznik użytkownika
- Podręcznik administratora
- Podsumowanie
- Możliwe kierunki rozwoju

Wprowadzenie

System składa się z zbudowanego Robota w semestrze 2023L przez zespół prowadzony przez dr hab. inż. Krzysztofa Cabaja. Zadaniem naszego zespołu jest rozszerzenie obota o moduł komunikacji bezprzewodowej oraz lidar. Robot składa się z platformy, mikrokontrolera, dwóch silników zintegrowanych z kołami, dwóch ultradźwiękowych czujników odległości oraz zasilania akumulatorowego. Oprogramowanie pisane jest na platformę z systemem RIOT OS - Wielowątkowy system operacyjny czasu rzeczywistego do urządzeń IoT. W niniejszej dokumentacji skupiamy się na elementach dotyczących implementacji naszych funcjonalności to jest na lidarze oraz komunikacji bezprzewodowej. Pozostałe elementy robota będą opisane w minimalnym stopniu.

Cel projektu

Celem niniejszego projektu jest opracowanie systemu umożliwiającego automatyczne mapowanie pomieszczeń przy wykorzystaniu robota mobilnego oraz dedykowanego oprogramowania wizualizującego na przenośnym komputerze. Projekt skupia się na rozszerzeniu funkcjonalności istniejącego robota poprzez dodanie Lidaru w celu uzyskania dokładniejszych informacji o odległości od przeszkód. Całość systemu będzie komunikować się za pomocą modułu bluetooth, co umożliwi zbieranie danych z robota i ich wizualizację.

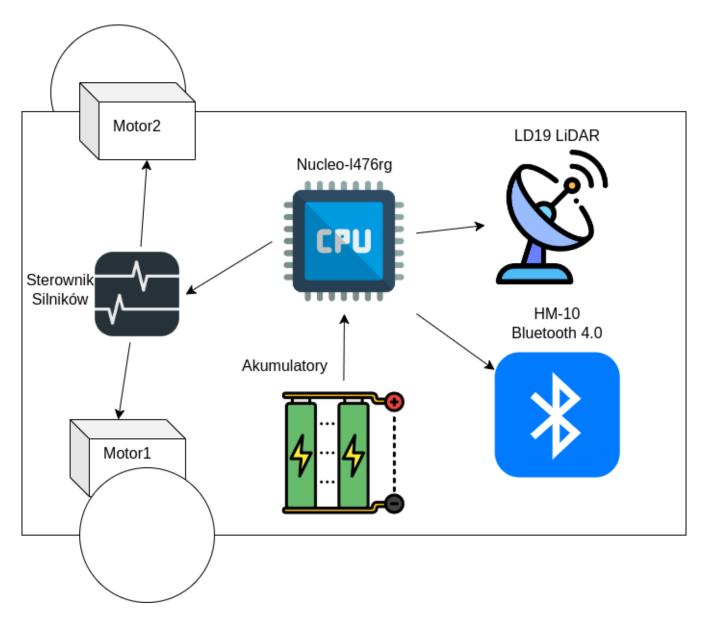
Wstępna wizja projektu

Wizja projektu obejmuje stworzenie kompleksowego systemu, który pozwoli na skuteczne mapowanie pomieszczeń w sposób precyzyjny i efektywny. Robot mobilny będzie wykorzystywał Lidar do zbierania danych o otaczającym środowisku, a następnie przesyłał je do dedykowanego oprogramowania wizualizacyjnego na komputerze. Program na komputerze będzie analizował dane na podstawie, których będzie tworzył wizualizację. Na podstawie analizy danych, do robota będą przesyłane komendy w celu skorygowania trasy ruchu.

Komponenty projektu

Projekt robota składa się z następujacych części:

- Moduł Nucleo z 32-bitowym mikrokontrolerem STM32L476RG (https://www.st.com/en/evaluation-tools/nucleo-l476rg.html)
- Podwozie robota Chassis Rectangle 2WD
- 2x Ultradźwiękowy czujnik odległości HC-SR04
- Dwukanałowy sterownik silników DC Cytron Maker Drive MX1508
- Moduł Bluetooth HM-10
- Lidar D300 LiDAR Kit (https://www.ldrobot.com/ProductDetails?sensor_name=D300+Kit)

HM-10

Opis HM-10 to moduł Bluetooth 4.0 Low Energy (BLE) wykorzystywany do komunikacji bezprzewodowej między urządzeniami. Jest często używany do zestawów IoT, prototypowania urządzeń przenośnych i innych zastosowań, które wymagają niskiego poboru energii i komunikacji na krótkim zasięgu.

Połączenie i komunikacja Z modułem komunikujemy się za pomocą interfejsu UART przy pomocy komend AT. Moduł jest skonfiguany w taki sposób, że wszystkie dane które prześlemy do niego z mikrokontrolera przesyła do podłączonego urządzenia (tak samo w drugą stronę). Jeżeli chcemy przesyłać do moduły komendy AT należy najpierw odłączyć wszelkie urządzenia połaczone z modułem.

Konfiguracja:

• Interfejs: UART3 - UART_DEV(1)

Baudrate: 115200PIN RX: PC_11PIN TX: PC_10

Zasilanie i Pobór prądu

• Input voltage = 3.3V - 5V

- Starting current = 20 mA
- Working current = 20 mA

Protokol komunikacyjny Z robotem możemy komunikować się za pomocą dedykowanych komend poprzez wysyłanie ich do modułu bluetooth. Komendy powinny kończyć się sekwencją CRLF. Poniżej tabela z przedstawionymi aktualnie wspieranymi komendami.

Komenda	Opis	Przykładowe użycie	Odpowiedź robota
RUN	Uruchamia silniki z określoną mocą i kierunkiem	RUN <moc> <kierunek></kierunek></moc>	OK - RUN
STOP	Zatrzymuje silniki	STOP	OK - STOP
TURN	Obraca silniki o określoną liczbę stopni i moc	TURN <stopnie> <moc></moc></stopnie>	OK - TURN
RUNTIMED	Uruchamia silniki na określony czas z mocą i kierunkiem	RUNTIMED <moc> <kierunek> <czas_ms></czas_ms></kierunek></moc>	OK - RUNTIMED
LIDAR_START	Rozpoczyna odbieranie danych z Lidaru	LIDAR_START	OK - LIDAR START
LIDAR_STOP	Zatrzymuje odbieranie danych z Lidaru	LIDAR_STOP	OK - LIDAR_STOP
CHECK_CONNECTION		CHECK_CONNECTION	ОК
CHECK_PARAMS	Sprawdza parametry przekazane w komendzie	CHECK_PARAMS <param1> <param2></param2></param1>	PARAM1 = <param1>PARAM2 = <param2>OK</param2></param1>

LD19 Lidar

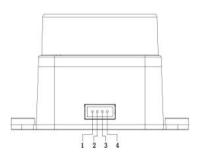
Opis LD19 Lidar Kit to zaawansowany czujnik odległości wykorzystujący technologię laserową do dokładnego pomiaru odległości od obiektów w otoczeniu oraz kąta. Jest często stosowany w aplikacjach związanych z robotyką, mapowaniem środowiska, autonomicznymi pojazdami i innymi zastosowaniami wymagającymi precyzyjnego pomiaru odległości.

Polaczenie i komunikacja Moduł LD19 Lidar Kit komunikuje się poprzez interfejs szeregowy UART. Odrazu po połączeniu lidar generuje i wysyła dane na linii RX.

Konfiguracja:

• Interfejs: UART1 - UART_DEV(2)

Baudrate: 230400Pin RX: PA_10Pin TX: PA_9

S/N	Signal name	Type	Description	Minimum value	Typical value	Maximum value
1	Tx	Output	LiDAR data output	0V	3.3V	3.5V
2	PWM	Input	Motor control signal	0V	3.3V	3.5V
3	GND	Power supply	Negative pole	-	0V	-
4	P5V	Power supply	Positive pole	4.5V	5V	5.5V

Baud rate	Data length	Stop bit	Parity check bit	Flow control
230400	8Bits	1	N/A	N/A

With one-way communication, LD19 starts sending measurement data as soon as the rotation is stabilized, without sending any commands.

Zasilanie i Pobór prądu

- Input voltage = 4.5V 5.5V
- Starting current = 300 mA
- Working current = 180 mA

Obsługa i dane

Lidar od razu po uruchomieniu zaczyna generować dane. Jeden pakiet danych powinien mieć 47 bajtów i składać się z:

- 1 bajt header fixed at 0x54
- 1 bajt VerLen fixed at 0x2C
- 2 bajty określające prędkość lidaru
- 2 bajty określające kąt początkowy
- 11 razy 2 bajty pomiarów odległości i 1 bajt intensywność pomiaru
- 2 bajty określające kąt końcowy
- 2 bajty określające czas
- 1 bajt CRC check

Dokładniejsze dane można uzyskać w rozdział trzecim "LiDAR Sensor LD19 Development Manual". Z naszych obserwacji niestety wynika, że około 27% pakietów jest uszkodzonych.

STM32 Nucleo-L476RG

Opis STM32 Nucleo-L476RG to płyta ewaluacyjna oparta na mikrokontrolerze STM32L476RG z rodziny STM32. Jest wyposażona w różnorodne interfejsy komunikacyjne, złącza GPIO i wiele innych funkcji, co czyni ją idealnym narzędziem do prototypowania systemów wbudowanych, IoT i innych aplikacji. Płytka uruchamiana jest pod kontrolą RIOT OS. Interfejsy takie jak UART, SPI, I2C, USB, co umożliwia integrację z różnymi urządzeniami i modułami. Komunikacja z płytką może odbywać się poprzez interfejsy szeregowe, interfejsy magistrali danych lub interfejsy USB w zależności od potrzeb projektu.

Polaczenie i komunikacja Interfejs UART2 płytki jest połączony z wyjściem mini-usb, dzięki czemu możliwe jest podglądanie i komunikacja z płytką po podłączeniu do PC. Domyślny Baudrate wynosi 115200.

Płytka działa w 2 trybach zasilania - Bateryjnego oraz z portu mini-usb. Aby przełączać się pomiedzy tymi trybami należy zmieniać położenie złączki na piny jak na poniższym obrazku.

Pozostałe

Cytron Maker Drive MX1508 Prosty w obsłudze, dwukanałowy sterownik silników DC, wyposażony w mostek H.

• Napięcie zasilnia: od 2,5 V do 9,5 V

Napięcie wyjściowe: 5 VPrąd wyjściowy: 200 mA

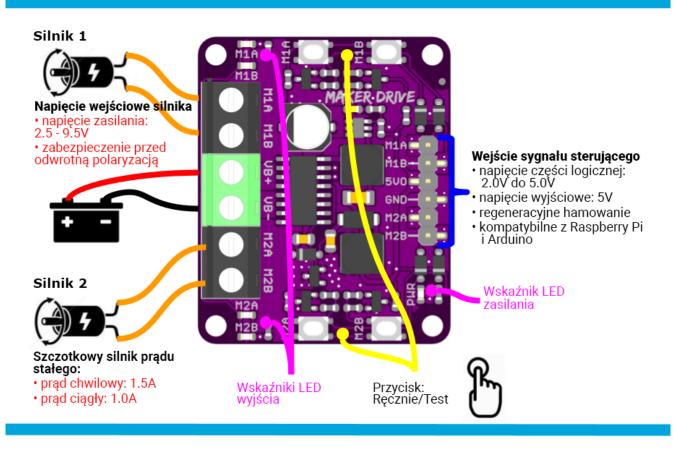
Prąd ciągły: 1 APrąd chwilowy: 1,5 AIlość kanałów: 2

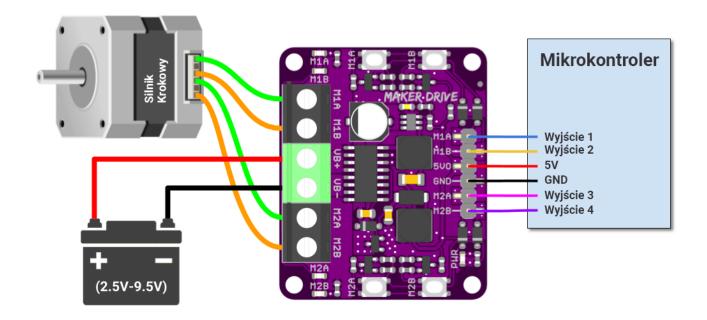
Table 8. Power-related jumper

Jumper	Description		
	U5V (ST-LINK VBUS) is used as a power source when JP5 is set as shown below (Default setting)		
JP5			
	VIN or E5V is used as a power source when JP5 is set as shown below.		

Figure 1: Jumper JP5

Maker Drive Prosty sterownik silników dla początkujących

2x Koło + silnik 65x26mm 5V Koło z oponą o średnicy 65 mm i szerokości 26 mm wraz z silnikiem zasilanym napięciem 5 V, o poborze prądu ok. 180 mA. Silnik posiada przekładnię 48:1, prędkość obrotowa to ok. 80 obr/min, moment wynosi 0,5 kg*cm. Do wyprowadzeń silnika zostały dolutowane przewody.

Napięcie zasilania: 5 VPobór prądu: ok. 180 mA

Zasilanie Robot zasilany jest przez 4 akumulatory AA o napięciu 1.2V i pojemności 2600 mA połączone szeregowo.

RIOT OS

Opis

RIOT OS to system operacyjny typu open-source, zaprojektowany specjalnie dla Internetu Rzeczy (IoT) i systemów wbudowanych. Jest on lekki, energooszczędny, oraz zapewnia wsparcie dla wielu różnych platform sprzętowych, w tym dla płytek Nucleo, takich jak Nucleo L476RG.

Pobieranie i uruchmienie

Aby uzyć RIOT OS z tym projektem należy pobrać go z repozytorium: https://github.com/RIOT-OS/RIOT.git a następnie dodać do Makefile ścieżkę do folderu RIOT: RIOTBASE ?= path/to/RIOT. Alternatywą do tego jest użycie skryptu getRiot.sh który automatycznie pobiera RIOT OS, zmienia Makefile'a i instaluje potrzebne pakiety do kompilacji.

Korzystanie

Plik w którym znajdują się inicjację urządzen peryferyjnych (PINOUT dla interfejsów SPI, UART, I2C...) znajduje się pod ścieżką: RIOT/boards/<dana płytka>/include/periph_conf.h.

Przykłady kodu znajdują się w katalogu /RIOT/tests/periph

Obróbka danych z LD19 Lidar na module Nucleo

Opis

Wstępna obróbka danych zachodzi na płytce STM32 Nucleo-L476RG. Za pomocą programu napisanego w C++, zostawiamyn kąt początkowy zapisany na 2 pierszych bajtach oraz 12 odległości, zapisanych na 24 bajtach.

Figure 2: Motor

Obróbka odebranych danych na komputerze

Opis

Dane przesłane na komputer są agregowane do tablicy kątów, gdzie przechowywane jest 360 pomiarów odległości. Dane odbierane zawierają często błędy oraz braki, dlatego dane zbierane są z kilku pełnych obrotów lidara. Odległość dla odpowiedniego kąta jest przechowywana w tablicy w postaci tablica[kąt], gdzie odpowiedni index oznacza kąt pomiaru. Dzieki wykonaniu kilku obrotów lidara pomimo błędów w części danych udało się uzyskać kompletną tablicę odległości.

Odległości wyświetlane są za pomocą biblioteki 'matplotlib' na układzie kartezjańskim. Współrzędne odpowiadające pomiarowi są obliczane za pomocą biblioteki numpy i funkcji np.sin, np.cos.

Organizacja pracy zespołowej (role w projekcie, narzędzia)

W ramach projektu zespół będzie składać się z członków odpowiedzialnych za różne obszary działania:

- Programiści: odpowiedzialni za implementację algorytmów sterowania robotem oraz oprogramowania wizualizującego.
- Inżynierowie sprzętu: zajmujący się integracją Lidaru z istniejącym robotem mobilnym.
- Analitycy: odpowiedzialni za analizę wymagań użytkownika i biznesowych oraz przeprowadzenie testów funkcjonalnych.
- Koordynator projektu: monitorujący postępy prac i zapewniający koordynację działań pomiędzy poszczególnymi członkami zespołu. Do zarządzania projektem oraz komunikacji wewnątrz zespołu zostaną wykorzystane narzędzia do zarządzania projektem (Jira) oraz komunikator internetowy (discord i messenger).

Analiza wymagań

Wymagania użytkownika i biznesowe:

- Robot będzie jeździć po pomieszczeniu z zachowaniem podstawowej nawigacji.
- Robot będzie komunikować się bezprzewodowo z komputerem.
- Mikrokontroler będzie komunikować się z lidarem.
- Program na komputerze będzie analizował dane z lidaru.
- Program na komputerze będzie tworzył korekty do toru ruchu lidaru.
- System będzie generować mapę pomieszczenia w miarę poruszania się po nim.

Architektura rozwiązania

Zastosowane szablony architektoniczne

W projekcie zostanie zastosowany szablon architektoniczny oparty na architekturze warstwowej. Architektura ta pozwoli na klarowne oddzielenie poszczególnych warstw funkcjonalności systemu, co ułatwi zarządzanie, rozwój i utrzymanie aplikacji.

- Warstwa prezentacji (interfejs użytkownika): Ta warstwa będzie odpowiedzialna za prezentację danych użytkownikowi oraz interakcję z nim. Będzie zawierać interfejs graficzny umożliwiający wizualizację mapy pomieszczenia.
- Warstwa logiki biznesowej: W tej warstwie znajdować się będzie główna logika biznesowa aplikacji, która będzie odpowiedzialna za przetwarzanie danych, zarządzanie nimi oraz implementację algorytmów związanych z mapowaniem pomieszczeń.
- Warstwa dostępu do danych: Ta warstwa będzie odpowiedzialna za komunikację z zewnętrznymi źródłami danych, takimi jak dane otrzymywane z Lidaru czy sterowanie robotem. Zapewni ona izolację od konkretnych źródeł danych i umożliwi łatwe rozszerzanie systemu o nowe funkcjonalności.

Diagram komponentow

Diagram klas z dostarczonego rozwiązania poprzedniego zespołu

Diagram klas obecnie wykorzystywanych w projekcie

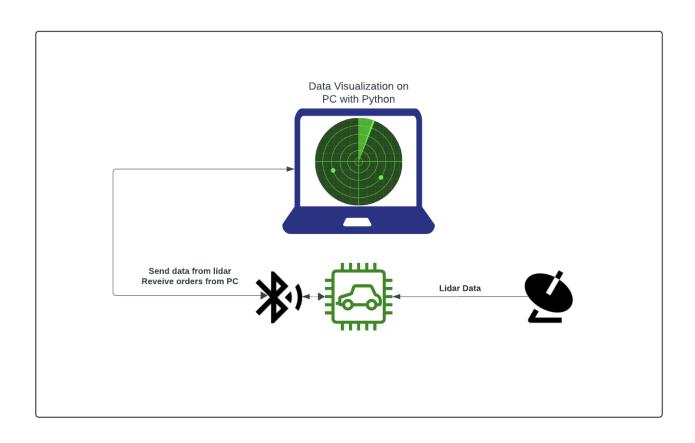

Figure 3: Diagram przepływu danych

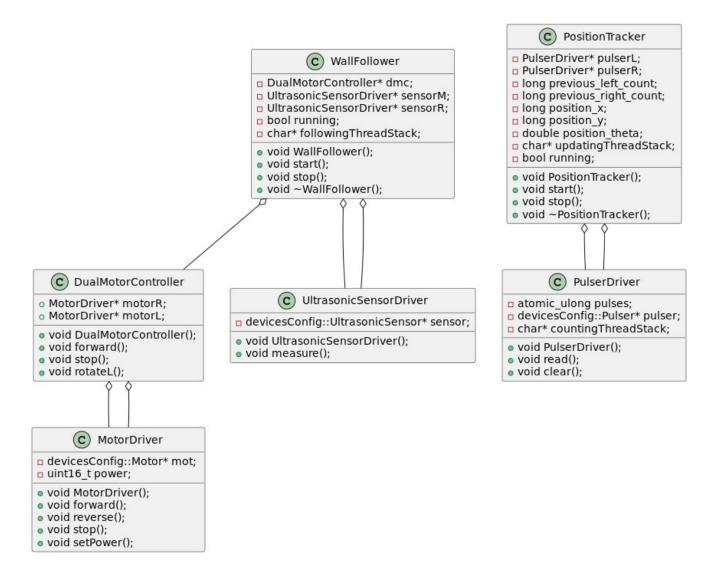

Figure 4: Diagram klas UML

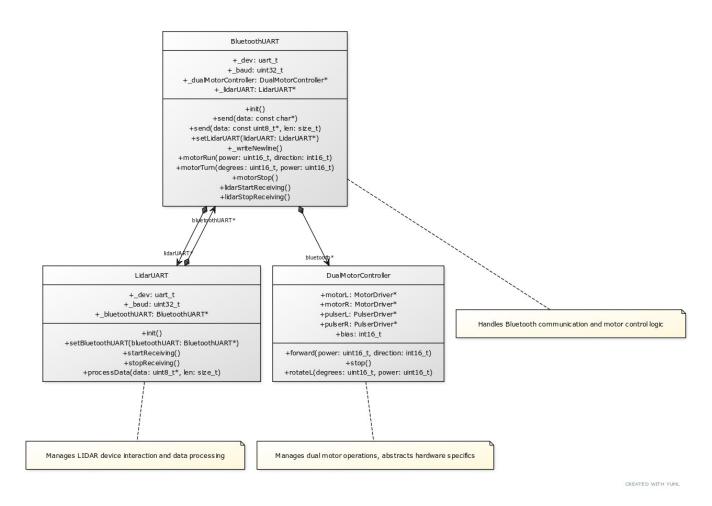

Figure 5: Diagram klas UML

Projekt i implementacja

- Odnośnik do repozytorium kodu: Repozytorium
- Lista języków programowania, bibliotek i środowisk:
 - Jezyki programowania użyte w projekcie to: Python, C++, Shell
 - Biblioteki C++: thread, xtimer
 - Biblioteki Python: ble-serial, subprocess
- Statystyki:
 - liczba plików: 24linie kodu: 2497
 - z uwagi na charakter projektu IoT nie ma zaimplementowanych testów jednostkowych.

Warstwa prezentacji / interfejs użytkownika

Zgodnie z ustaleniami z ekspertem od UX. W naszym projekcie występuje tylko jeden widok dla użytkownika, dodatkowo bardzo prosty. Dlatego ta część dokumentacji zostaje pominięta.

Bazy danych

W projekcie nie będą przechowywane żadne dane trwałe. Nie ma potrzeby tworzenia bazy danych. Dlatego ta część dokumentacji zostaje pominięta.

Podsumowanie

Projekt polega na rozwoju robota mobilnego, który dzięki integracji z modułem Lidar oraz komunikacją Bluetooth, zdolny jest do automatycznego mapowania pomieszczeń. Oprogramowanie robota oparte jest na RIOT OS, co zapewnia efektywne zarządzanie zasobami w czasie rzeczywistym. Rozwój systemu obejmuje implementację algorytmów nawigacyjnych, przetwarzanie danych z Lidara, a także rozwój interfejsu użytkownika dla wizualizacji danych. Projekt skupia się na rozszerzeniu funkcjonalności robota i optymalizacji jego pracy, co ma na celu stworzenie zaawansowanego narzędzia do mapowania i monitorowania przestrzeni.

Możliwe kierunki rozwoju

- 1. Rozszerzenie możliwości Lidara:
- Implementacja zaawansowanych algorytmów przetwarzania sygnału do filtracji i korekty błędów w danych pochodzących z Lidara.
- Rozwój funkcjonalności rozpoznawania obiektów i klasyfikacji przeszkód na podstawie zebranych danych.
- 2. Rozwój funkcji autonomicznego działania:
- Implementacja algorytmów SLAM (Simultaneous Localization and Mapping) dla bardziej zaawansowanej nawigacji i mapowania w czasie rzeczywistym.
- Rozwój strategii i algorytmów planowania trasy oraz unikania przeszkód.
- 3. Interfejs użytkownika i wizualizacja danych:
- Rozwój zaawansowanego interfejsu graficznego (GUI) na komputerze do wizualizacji danych i zarządzania robotem.
- Integracja z aplikacjami mobilnymi umożliwiającymi sterowanie robotem i odbiór danych w czasie rzeczywistym.